

580

Besluit van 6 november 1991, houdende regels inzake voorkoming en vermindering van verontreiniging van het milieu door asbest (Asbestbesluit Hinderwet)

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer van 11 februari 1991, nr. MJZ 11291035, Centrale Directie Juridische Zaken, afdeling Wetgeving, gedaan in overeenstemming met Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid;

Overwegende dat regels dienen te worden gesteld ter uitvoering van de richtlijn van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 19 maart 1987, inzake voorkoming en vermindering van verontreiniging van het milieu door asbest, 87/217/EEG (PbEG L 85);

Gelet op artikel 2a van de Hinderwet (Stb. 1981, 410);

Gezien het advies van de Centrale raad voor de milieuhygiëne (advies van 28 september 1989, no. ABJ-89/1217);

De Raad van State gehoord (advies van 21 augustus 1991, No. W08.91 0086);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer van 29 oktober 1991, nr. MJZ29o91023, Centrale Directie Juridische Zaken, afdeling Wetgeving, uitgebracht in overeenstemming met Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel 1

In dit besluit en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

a. asbest: de volgende vezelachtige silicaten:

- 1°. crocidoliet (blauw asbest);
- 2°. actinoliet;
- 3°. anthofylliet;
- 4°. chrysotiel (wit asbest);
- 5°. amosiet (bruin asbest);
- 6°. tremoliet;

b. ruw asbest: het produkt, verkregen bij een eerste verbrijzeling van asbesthoudend gesteente;

c. gebruik van asbest: werkzaamheden waarbij per jaar een

hoeveelheid van meer dan 100 kg ruw asbest wordt behandeld en die betrekking hebben op:

1°. de produktie van ruw asbest uit asbesthoudend gesteente, met uitzondering van alle procédés die rechtstreeks verband houden met het winnen van het gesteente, of

2°. de vervaardiging en industriële afwerking van de volgende produkten die ruw asbest bevatten: asbestcement of asbestcementprodukten, asbestfrictiemateriaal, asbestfilters, asbestweefsels, asbestpapier en -karton, asbesthoudend dichtings-, verpakings- en verstevigingsmateriaal, asbesthoudende vloerbedekkingen en asbesthoudende vulmiddelen;

d. werken met asbesthoudende produkten: andere werkzaamheden dan gebruik van asbest, ten gevolge waarvan asbest in het milieu terecht kan komen, met uitzondering van het slopen van gebouwen, constructies, apparaten, installaties en transportmiddelen, waarin asbest of asbesthoudende produkten zijn verwerkt en het verwijderen van zodanige stoffen of produkten hieruit;

e. inrichting: een inrichting die tot een in het Hinderbesluit (Stb. 1980, 445) aangewezen categorie behoort;

f. richtlijn: de richtlijn van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 19 maart 1987, nr. 87/217/EEG (PbEG L 85), inzake voorkoming en vermindering van verontreiniging van het milieu door asbest.

Artikel 2

Dit besluit is van toepassing op inrichtingen waar asbest wordt gebruikt of waar met asbesthoudende produkten wordt gewerkt.

Artikel 3

1. Degene die de inrichting drijft, moet bij het gebruik van asbest de best bestaande technieken toepassen om de uitworp van asbest in de lucht te voorkomen of te verminderen, tenzij deze technieken overmatig hoge kosten veroorzaken. De concentratie aan asbest dat bij het gebruik van asbest via lozingskanalen in de lucht wordt gebracht, mag in elk geval niet meer bedragen dan 0,1 mg asbest per m³ afvalgas of ventilatielucht.

2. Ten aanzien van een inrichting die reeds is opgericht voor het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit, mag, indien ten behoeve van die inrichting een hinderwetvergunning is verleend, de concentratie aan asbest dat bij het gebruik van asbest via lozingskanalen in de lucht wordt gebracht, in elk geval niet meer bedragen dan in die vergunning is vastgelegd.

3. Het bevoegd gezag kan nadere eisen stellen, waarbij

a. de techniek wordt aangewezen, die met betrekking tot de betrokken inrichting geldt als de best bestaande techniek die geen overmatig hoge kosten veroorzaakt, dan wel

b. de concentratie aan asbest, die – onverminderd het eerste lid – bij toepassing van de in het eerste lid bedoelde technieken voor de betrokken inrichting ten hoogste mag worden bereikt, wordt vastgesteld.

4. Degene tot wie een nadere eis wordt gericht, is verplicht daaraan te voldoen.

Artikel 4

1. Degene die de inrichting drijft, moet bij het werken met asbesthoudende produkten de best uitvoerbare technieken toepassen om geen

noemenswaardige verontreiniging van het milieu door asbestvezels of -stof te veroorzaken.

2. Het bevoegd gezag kan nadere eisen stellen, waarbij de techniek wordt aangewezen, die met betrekking tot de betrokken inrichting geldt als de best uitvoerbare techniek. Degene tot wie een nadere eis wordt gericht, is verplicht daaraan te voldoen.

Artikel 5

1. Nadere eisen krachtens artikel 3, derde lid, en artikel 4, tweede lid, worden niet gesteld dan nadat het bevoegd gezag, indien deze eisen mede de arbeidsomstandigheden raken, het districtshoofd schriftelijk in de gelegenheid heeft gesteld opmerkingen te maken.

2. Een beschikking waarin nadere eisen worden gesteld, wordt gezonden aan degene die de inrichting drijft, de inspecteur en het districtshoofd.

Artikel 6

De uitworp van asbest in de lucht wordt bepaald op een der in de bij dit besluit behorende bijlage aangegeven methoden dan wel op een andere gelijkwaardige methode. De gelijkwaardigheid van een andere toegepaste methode dient door degene die de inrichting drijft, te worden aangetoond.

Artikel 7

Met betrekking tot een inrichting die reeds is opgericht voor het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit, is dit besluit niet van toepassing gedurende twee maanden na de datum van inwerkingtreding van dit besluit.

Artikel 8

Dit besluit treedt in werking met ingang van de tweede kalendermaand na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst.

Artikel 9

Dit besluit kan worden aangehaald als Asbestbesluit Hinderwet.

Lasten en bevelen dat dit besluit met daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat daarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State.

's-Gravenhage, 6 november 1991

Beatrix

De Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
J. G. M. Alders

Uitgegeven de *zesentwintigste* november 1991

De Minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin

Het advies van de Raad van State is openbaar gemaakt door terinzagelegging bij het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer. Tevens zal het advies met de daarbij ter inzage gelegde stukken worden opgenomen in het bijvoegsel bij de Nederlandse Staatscourant van 10 december 1991, nr. 240

**METHODEN VAN MONSTERNEMING EN ANALYSE, ALS
BEDOELD IN ARTIKEL 6****IN ACHT TE NEMEN SPECIFICATIE BIJ DE KEUZE VAN EEN
MEETMETHODE VOOR EMISSIES IN DE LUCHT****I. Gravimetrische methode**

1. Wanneer een gravimetrische methode wordt gebruikt om de totale hoeveelheden stof die door het lozingskanaal worden geloosd, te meten, moet worden voldaan aan de volgende voorschriften.

Er wordt rekening gehouden met de concentratie van asbest in stof. Wanneer er concentraties dienen te worden gemeten, wordt de concentratie van asbest in stof gemeten of geschat. Indien periodiek wordt gemeten dient dit om de 6 maanden te geschieden. Indien het bevoegd gezag heeft geconstateerd dat de concentratie geen noemenswaardige variaties vertoont, kan dit gezag in een nadere eis de meetfrequentie verlagen. De meting vindt dan ten minste éénmaal per jaar plaats. Bij het vaststellen van de nadere eis wordt rekening gehouden met de kenmerken en de produktie van de installatie. Indien er geen periodieke metingen worden uitgevoerd, geldt de in artikel 3 vastgestelde grenswaarde voor de totale stofemissies.

De monsterneming moet worden uitgevoerd voordat er enige verdunning van de te meten stroom plaatsvindt.

2. De monsterneming moet geschieden met een precisie van $\pm 40\%$ en een nauwkeurigheid van $\pm 20\%$ bij de grenswaarde. De detectiegrens moet 20% bedragen. Er dienen ten minste twee metingen onder dezelfde omstandigheden te worden verricht om na te gaan of de grenswaarde in acht is genomen.

3. *Bedrijfsomstandigheden van de installaties*

De monsterneming dient te geschieden terwijl de installatie onder normale bedrijfsomstandigheden werkt.

4. *Monsternemingspunt*

De monsterneming dient te geschieden op een punt waar de lucht ongehinderd afvloeit. Turbulenties in de afvloeiing en obstakels in de afvloeiingsstroom waardoor het afvloeiingsprofiel ongunstig wordt beïnvloed, dienen zoveel mogelijk te worden vermeden.

5. *Voor de monsterneming aan te brengen wijzigingen*

Op de leidingen dienen op de plaats waar de monsterneming plaatsvindt, de nodige openingen en platforms te worden aangebracht.

6. *Vooraf uit te voeren metingen*

Voordat de monsterneming begint, moeten de temperatuur en de druk van de lucht en de snelheid van de luchtstroom in de leiding worden gemeten. Temperatuur en druk worden ook onder normale debietomstandigheden geregistreerd in de bemonsteringslijn. Onder gebruikelijke omstandigheden dient voorts de waterdampconcentratie te worden gemeten, zodat de resultaten naar behoren kunnen worden gecorrigeerd.

7. Algemene voorschriften met betrekking tot de werkwijze bij de monsterneming

Bij de te volgen werkwijze moet een luchtmonster uit een leiding waardoor de emissie van de asbeststof plaatsvindt, door een filter worden gevoerd en moet het asbestgehalte van het in het filter achtergebleven stof worden gemeten.

7.1 Over de hele bemonsteringslijn moeten luchtdichtheidstests worden uitgevoerd zodat er geen meetfouten ontstaan ten gevolge van eventuele lekken. De bemonsteringskop wordt zorgvuldig afgedicht en de bemonsteringspomp in bedrijf gesteld. Het lekverlies mag niet meer bedragen dan 1% van het normale bemonsteringsdebiet.

7.2 De bemonstering vindt in de regel onder isokinetische omstandigheden plaats.

7.3 De duur van de bemonstering hangt af van het te controleren processtype en van de gebruikte bemonsteringslijn. De bemonsteringsperiode dient voorts lang genoeg te zijn om te waarborgen dat er een voldoende hoeveelheid materiaal voor het wegen wordt verzameld. De bemonstering dient representatief te zijn voor het gehele proces dat wordt gecontroleerd.

7.4 Indien het bemonsteringsfilter zich niet in de onmiddellijke omgeving van de bemonsteringskop bevindt, moeten de stoffen die in de bemonsteringssonde zijn neergeslagen worden verzameld.

7.5 De bemonsteringskop en het aantal punten waar de monsterneming moet plaatsvinden worden bepaald overeenkomstig de gekozen nationale norm.

8. Aard van het bemonsteringsfilter

8.1 Er moet een filter worden gekozen dat past bij de gebruikte analysetechniek. Voor de gravimetrische methode genieten glasvezelfilters de voorkeur.

8.2 Het filteren dient te geschieden met een doeltreffendheid van ten minste 99%, bepaald met behulp van een DOP-test waarbij gebruik wordt gemaakt van een aerosol met deeltjes van 0,3 μm doorsnede.

9. Weging

9.1 Er moet een geschikte precisiebalans worden gebruikt.

9.2 Ten einde de voor de weging vereiste nauwkeurigheid te bereiken, moeten filters voor en na de monsterneming zorgvuldig worden behandeld.

10. Weergave van de resultaten

Behalve de meetgegevens moeten de resultaten ook de gegevens van temperatuur, druk en debiet bevatten, alsmede alle relevante informatie, zoals een eenvoudig schema waaruit de ligging van de bemonsteringspunten blijkt, alsmede de afmetingen van de leidingen, de bemonsterde volumina en de rekenmethode die voor de bepaling van de resultaten is gebruikt. Deze resultaten worden herleid tot normale temperatuur (273 K) en druk (101,3 kPa).

II. Telbare-vezelmethode

Wanneer vezeltellingsmethoden worden gebruikt om na te gaan of de grenswaarde van artikel 3 in acht wordt genomen, mag een omrekeningsfactor van 2 vezels/ml gelijk aan $0,1 \text{ mg/m}^3$ asbeststof worden gehanteerd.

Als vezel wordt beschouwd een voorwerp met een lengte groter dan $5 \mu\text{m}$, een breedte van minder dan $3 \mu\text{m}$ en een lengte/breedteverhouding van meer dan 3 : 1, dat kan worden geteld door middel van optische fasecontrastmicroscopie met gebruikmaking van de in bijlage I bij Richtlijn 83/477/EEG beschreven Europese referentiemethode.

Een vezeltellingsmethode moet beantwoorden aan de volgende specificatie:

1. De methode moet geschikt zijn voor het meten van de concentratie van telbare vezels in de geïmitteerde gassen.

Het bevoegd gezag neemt een besluit over de frequentie van deze metingen naar gelang van de kenmerken en de produktie van de installatie, doch de metingen dienen ten minste om de 6 maanden plaats te vinden. Indien geen periodieke metingen worden verricht, is de in artikel 3 genoemde grenswaarde van toepassing op de totale stofemissies.

De monsterneming moet worden uitgevoerd voordat er enige verdunning van de te meten stroom plaatsvindt.

2. *Bedrijfsomstandigheden van de installaties*

De monsterneming dient te geschieden terwijl de installatie onder normale bedrijfsomstandigheden werkt.

3. *Monsternemingspunt*

De monsterneming dient te geschieden op een punt waar de lucht ongehinderd afvloeit. Turbulenties in de afvloeiing en obstakels in de afvloeiingsstroom waardoor het afvloeiingsprofiel ongunstig wordt beïnvloed, dienen zoveel mogelijk te worden vermeden.

4. *Voor de monsterneming aan te brengen wijzigingen*

Op de leidingen dienen op de plaats waar de monsterneming plaatsvindt de nodige openingen en platforms te worden aangebracht.

5. *Vooraf uit te voeren metingen*

Voordat de monsterneming begint, moeten de temperatuur en de druk van de lucht en de snelheid van de luchtstroom in de leiding worden gemeten. Temperatuur en druk worden ook onder normale debietomstandigheden geregistreerd in de bemonsteringslijn. Onder ongebruikelijke omstandigheden dient voorts de waterdampconcentratie te worden gemeten, zodat de resultaten naar behoren kunnen worden gecorrigeerd.

6. *Algemene voorschriften met betrekking tot de werkwijze bij de monsterneming*

Bij de te volgen werkwijze moet een luchtmonster uit een leiding waardoor de emissie van asbeststof plaatsvindt, door een filter worden gevoerd en moeten de asbestvezels in het in het filter achtergebleven stof worden geteld.

6.1 Over de hele bemonsteringslijn moeten luchtdichtheidstests worden uitgevoerd zodat er geen meetfouten ontstaan ten gevolge van eventuele lekken. De bemonsteringskop wordt zorgvuldig afgedicht en de bemonsteringspomp in bedrijf gesteld. Het lekverlies mag niet meer bedragen dan 1% van het normale bemonsteringsdebiet.

6.2 De bemonstering vindt binnen de emissieleiding onder isokinetische omstandigheden plaats.

6.3 De duur van de bemonstering hangt af van het te controleren processtype en de grootte van het bemonsteringsmondstuk. De bemonsteringsperiode moet lang genoeg zijn om te waarborgen dat het bemonsteringsfilter 100 à 600 telbare asbestvezels per mm² opvangt. Zij dient representatief te zijn voor het gehele gecontroleerde proces.

6.4 De bemonsteringskop en het aantal punten waar de monsterneming moet plaatsvinden, worden bepaald overeenkomstig de gekozen nationale norm.

7. Aard van het bemonsteringsfilter

7.1 Er moet een filter worden gekozen dat past bij de gebruikte meettechniek. Voor de telbare-vezelmethode dienen membraanfilters (gemengde esters van cellulose of cellulose-nitraat) met een nominale poriegrootte van 5 µm, met gedrukte rechthoeken en een diameter van 25 mm te worden gebruikt.

7.2 Het bemonsteringsfilter moet een filterefficiëntie van ten minste 99% van de telbare asbestvezels hebben.

8. Vezeltelling

De vezeltellingsmethode dient in overeenstemming te zijn met de Europese referentiemethode die in bijlage I van Richtlijn 83/477/EEG is beschreven.

9. Weergave van de resultaten

Behalve de meetgegevens moeten de resultaten ook de gegevens van temperatuur, druk en debiet bevatten, alsmede alle relevante informatie, zoals een eenvoudig schema waaruit de ligging van de bemonsteringspunten blijkt, alsmede de afmetingen van de leidingen, de bemonsterde volumina en de rekenmethode die voor de bepaling van de resultaten is gebruikt. Deze resultaten worden herleid tot normale temperatuur (237 K) en druk (101,3 kPa).

Deze bijlage behoort bij het koninklijk besluit van 6 november 1991, Stb. 580

De minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
J. G. M. Alders

NOTA VAN TOELICHTING

Inleiding

In 1987 werd de Richtlijn van de Raad van de Europese Gemeenschappen inzake voorkoming en vermindering van verontreiniging van het milieu door asbest, 87/217/EEG (PbEG L 85), verder genoemd «de richtlijn», van kracht. In deze richtlijn worden (door de EG-lidstaten te implementeren) maatregelen vastgesteld om er voor te zorgen dat emissie van asbest in de lucht, lozingen van asbest in het aquatisch milieu en afvalstoffen van asbest aan de bron worden verminderd en voorkomen.

Dit besluit geeft uitvoering aan de richtlijn, met name aan artikel 4, waarin lozingen van asbest in de lucht worden geregeld, en artikel 7, voor zover dit activiteiten betreft verbonden aan het werken met asbesthoudende producten, waarin milieuverontreiniging door asbestvezels of -stof wordt geregeld.

In artikel 3 van het besluit is opgenomen dat de uitworp van asbest in het milieu zoveel mogelijk aan de bron moet worden voorkomen. Het in voorbereiding zijnde Besluit asbestvrije frictiematerialen Wet milieugevaarlijke stoffen (Stcrt. 1989, 113), geeft hieraan mede uitvoering. Artikel 5 van de richtlijn stelt eisen met betrekking tot de behandeling en kwaliteit van afvalwater en van asbestcementpapier- en asbestkartonfabricage. Aan dit artikel wordt uitvoering gegeven door een ministeriële regeling (Stb. 1988, 592) op grond van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Stb. 1981, 573). Het momenteel in voorbereiding zijnde Asbest-sloopbesluit op grond van de Wet milieugevaarlijke stoffen en het Asbestbesluit Arbeidsomstandighedenwet (Stb. 1988, 560) en een ontwerp-wijziging hiervan (Stcrt. 1989, 138), geven uitvoering aan artikel 7 van de richtlijn voor zover dit betrekking heeft op de milieuverontreiniging door asbest die veroorzaakt kan worden bij de sloop van asbesthoudende gebouwen, constructies en installaties en het verwijderen van asbest of asbesthoudende materialen daaruit. Artikel 8 van de richtlijn stelt eisen aan het vervoeren, storten en gestort zijn van afvalstoffen die asbest bevatten. Het vervoeren van asbesthoudende stoffen is opgenomen in klasse 9 van de Wet gevaarlijke stoffen (Stb. 1963, 313). Het storten van asbesthoudend afval zal worden geregeld in het Stortbesluit (Stcrt. 1990, 98) op grond van de Wet bodembescherming (Stb. 1986, 374). Tot slot wordt door het Besluit aanwijzing chemische afvalstoffen (Stcrt. 1989, 85) op grond van de Wet chemische afvalstoffen (Stb. 1981, 696) alle bouw- en sloopafval met een asbestgehalte van ten minste 0,5% asbest beschouwd als chemisch afval.

De implementatietermijn van de richtlijn is verstreken op 1 januari 1989 en – voor wat betreft installaties die vóór 31 december 1988 zijn gebouwd of vergunning hebben verkregen – op 1 juli 1991, althans voor de toepassing van de artikelen 4 en 5 van de richtlijn (artikel 14 van de richtlijn). Met betrekking tot dit besluit moet worden vastgesteld dat deze termijnen niet zijn gehaald.

De redenen hiervoor zijn tweërlei. In de praktijk werd in het kader van de vergunningverlening al aan de richtlijn voldaan. Uitvoering van de richtlijn in de vorm van een regeling had derhalve minder prioriteit, gelet op het geringe milieurendement ervan voor het Nederlandse milieubeleid in vergelijking met andere in voorbereiding zijnde regelgeving op grond van artikel 2a van de Hinderwet. Als gevolg daarvan werd met de uitvoering van de richtlijn pas begonnen toen de uitvoeringstermijn al was verstreken. Het ontwerp-besluit werd voorgepubliceerd in de Staatscourant van 3 mei 1989, nr. 86.

Vervolgens ontstond naar aanleiding van de ontvangen commentaren op het ontwerp-besluit van de Centrale Raad voor de milieuhygiëne en

van de Stichting Natuur en Milieu discussie over het al dan niet opnemen van een strengere normstelling in dit besluit, welke discussie een spoedige totstandkoming van het besluit ernstig vertraagde.

De Centrale Raad voor de Milieuhygiëne (CRMH) vraagt zich in zijn advies van 28 september 1989 inzake het ontwerp-Asbestbesluit Hinderwet af of bij de opsomming de Wet inzake de luchtverontreiniging niet is vergeten. Uit toetsing aan de bestaande emissieregistratiegegevens is gebleken dat geen van de bedrijven in Nederland, die asbest emitteren, onder de Wet inzake de luchtverontreiniging valt. Implementatie in het kader van de Wet inzake de luchtverontreiniging is derhalve niet nodig.

De CRMH wijst voorts op het risico dat de richtlijn niet volledig wordt verwerkt in nationale uitvoeringsbesluiten, omdat de richtlijn integraal wordt uitgevoerd door aanpassing van een aantal op verschillende wetten gebaseerde besluiten. Ervan uitgaande dat implementatie via «losse» besluiten zou leiden tot een snellere afwikkeling van de implementatie, is indertijd voor deze aanpak gekozen. Daarbij zijn duidelijke afspraken gemaakt over de uitvoering. Regelmatig vindt overleg tussen de bij de regelgeving betrokkenen plaats zodat het risico dat de richtlijn niet volledig geïmplementeerd wordt zeer klein moet worden geacht.

Ten slotte stelt de CRMH voor dat ten aanzien van het gebruik van asbest een strengere grenswaarde voor de emissie van asbest in de lucht wordt gesteld dan de in het ontwerp-besluit gestelde grenswaarde, namelijk $0,01 \text{ mg/m}^3$ in plaats van $0,1 \text{ mg/m}^3$.

Ook de Stichting Natuur en Milieu verzoekt in zijn reactie naar aanleiding van de publikatie van het ontwerp-besluit in de Staatscourant om een strengere normstelling.

Tot een strengere normstelling is op dit moment nog niet overgegaan. Hoewel de richtlijn blijkens artikel 9 een strengere normstelling door de Lid-staten ten aanzien van de uitworp van asbest op zichzelf wel toestaat, bleek de discussie over de haalbaarheid van een strengere normstelling voor alle inrichtingen die asbest uitstoten, tot vertraging van de uitvoering van de EG-richtlijn te leiden. Besloten is eerst de richtlijn uit te voeren zonder tegelijkertijd extra nationaal beleid mee te nemen, ten einde het optreden van verdere vertraging te voorkomen. Dit is overeenkomstig het regeringsstandpunt inzake het advies van de Commissie voor de toetsing van wetgevingsprojecten over implementatie van EG-regelgeving in de nationale rechtsorde (Kamerstukken II 1990/91, 21 109, nr. 43, onder 1.1).

In dit verband dient te worden opgemerkt dat in artikel 3 van het ontwerp-besluit de mogelijkheid is gegeven dat het bevoegd gezag bij nadere eis een grenswaarde stelt, die strenger is dan de in de amvb gestelde grenswaarde van $0,1 \text{ mg/m}^3$. In het eerste lid van artikel 3 wordt bepaald dat bij het gebruik van asbest de best bestaande technieken dienen te worden toegepast, die geen overmatig hoge kosten veroorzaken, ten einde verontreiniging van het milieu door asbest te voorkomen. Ingevolge het derde lid kan het bevoegd gezag nadere eisen stellen, waarbij de desbetreffende techniek wordt aangewezen dan wel de concentratie aan asbest die bij toepassing van die techniek moet worden bereikt, wordt vastgesteld. Het vereiste van toepassing van de best bestaande techniek, die geen overmatig hoge kosten veroorzaakt, kan voor een inrichting leiden tot een strengere grenswaarde dan $0,1 \text{ mg/m}^3$. Omdat de grenswaarde die met toepassing van de desbetreffende techniek dient te worden bereikt, tussen de verschillende inrichtingen kan uiteenlopen en niet kan worden aangegeven welke grenswaarde, strenger dan $0,1 \text{ mg/m}^3$, op dit moment voor alle inrichtingen haalbaar is, is op dit moment ervan afgezien een strengere norm in het besluit op te nemen.

Overigens geldt in het algemeen dat de bewustwording van de gevaren van de toepassing van asbest, de kennisontwikkeling over asbestvervangers en het verbod van asbest in de arbeidsomstandighedenwetgeving van bepaalde asbestsoorten een duidelijke tendens te zien geven dat de toepassing van asbest wordt beperkt en in de toekomst geheel zal worden verboden.

Algemeen

De grondslag voor dit besluit is artikel 2a van de Hinderwet. Artikel 2a biedt de mogelijkheid bij algemene maatregel van bestuur voor hinderwetplichtige inrichtingen in het belang van het voorkomen of beperken van gevaar, schade of hinder buiten de inrichting regels te stellen. In de onderhavige amvb worden voorschriften gegeven met betrekking tot onder meer de emissie van asbest in afvalgas of ventilatielucht.

In de amvb is geen toepassing gegeven aan de in het tweede lid van artikel 2a gegeven mogelijkheid de vergunningplicht op te heffen. Het onderhavige besluit is ten aanzien van de hierin geregelde onderwerpen uitputtend bedoeld. Dit houdt in dat in de vergunning geen voorschriften kunnen worden opgenomen ten aanzien van de ten hoogste toegestane concentraties aan asbest noch aan de technieken die moeten worden toegepast om verontreiniging van het milieu door asbest tegen te gaan. Dergelijke voorschriften dienen te worden gesteld in de vorm van nadere eisen op grond van artikel 3, derde lid en artikel 4, tweede lid.

Voor wat betreft de aanduiding best uitvoerbare technieken (artikel 4, eerste lid) en best bestaande technieken (artikel 3, eerste lid) wordt verwezen naar de Nota Milieuhygiënische normen 1976 (Kamerstukken II 1976/77, 14 318, nr. 2). Daarin wordt onder best uitvoerbare technieken verstaan: die technieken waarmee, rekening houdend met economische aspecten, d.w.z. uit kosten oogpunt aanvaardbaar te achten voor een normaal renderend bedrijf, de grootste reductie in de verontreiniging wordt verkregen.

Onder best bestaande technieken wordt in die nota verstaan: die technieken waarmee, tegen hogere kosten, een nog grotere reductie van de verontreiniging wordt gekregen en die ten minste één keer in de praktijk zijn toegepast.

Wat betreft deregulering en handhaafbaarheid kan het volgende worden opgemerkt. De doelstelling van de amvb is door middel van het stellen van algemene regels de emissie van asbest in afvalgas of ventilatielucht te voorkomen en te verminderen. De amvb richt zich tot de houders van inrichtingen waar asbest wordt gebruikt of waar met asbest wordt gewerkt. Voor zover op grond van dit besluit het emissieregime voor bedrijven wordt aangescherpt en daaruit extra lasten voortvloeien, zijn deze het gevolg van de implementatie van de Richtlijn 87/217/EEG.

De amvb geldt voor inrichtingen waar ruw asbest wordt geproduceerd en voor bedrijven waarin activiteiten met asbesthoudende producten plaatsvinden.

De strafbepalingen van de Hinderwet zijn van toepassing, hetgeen betekent dat overtreding wordt aangemerkt als een economisch delict in de zin van de Wet op de economische delicten (Stb. 1950, K258).

Omdat deze implementatie van de richtlijn een vastleggen van de feitelijk situatie bij hinderwetplichtige bedrijven betreft, zal de amvb niet of nauwelijks financiële gevolgen voor belanghebbenden hebben. Ook voor de handhaving zal de amvb nauwelijks gevolgen hebben. Handhaving vindt nu al plaats op basis van reeds bestaande hinderwetvergunningen. Toezicht op de naleving is in eerste instantie een zaak van het bevoegd gezag.

Verhouding Wet algemene bepalingen milieuhygiëne

In het voorstel van wet, houdende uitbreiding en wijziging van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne en daarmee samenhangende wijzigingen van andere wetten (vergunningen en algemene regels voor inrichtingen; procedures voor vergunningen en ontheffingen; handhaving) (verder te noemen: wetsvoorstel vergunningen en algemene regels) (Kamerstukken I 1990/91, 21 087, nr. 335), wordt voorzien in het intrekken van de Hinderwet (artikel XVII), die dan in de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Stb. 1988, 133) opgaat. Hiertoe is in artikel XXII, tiende lid, een overgangsbepaling opgenomen, inhoudende dat amvb's als de onderhavige zonder inhoudelijke wijzigingen gaan gelden als besluiten op grond van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (dan de Wet milieubeheer genaamd). Wanneer dat voorstel tot wet is geworden, zal dus de grondslag voor het Asbestbesluit Hinderwet in de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne liggen.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1

De definities van asbest, ruw asbest en het gebruik van asbest zijn overgenomen uit de richtlijn.

De amvb is alleen van toepassing op een hinderwetplichtige inrichting, hetgeen betekent dat de inrichting valt binnen de omschrijving zoals aangegeven in een van de rubrieken van het Hinderbesluit, bij voorbeeld wanneer er elektromotoren met een gezamenlijk vermogen van meer dan 1,5 kW zijn opgesteld.

Artikel 1, onder d

Onder het werken met asbesthoudende produkten wordt niet verstaan het slopen van gebouwen, constructies, apparaten, installaties en transportmiddelen waarin asbest of asbesthoudende produkten is respectievelijk zijn verwerkt, alsmede het verwijderen van asbest of asbesthoudende produkten uit voornoemde objecten. Bij deze werkzaamheden, die een specifiek karakter hebben, komen in de regel dermate hoge concentraties asbestvezels vrij, dat aparte regelgeving noodzakelijk is. In het ontwerp-Besluit tot wijziging van het Asbestbesluit Arbeidsomstandighedenwet (Stcrt. 1989, 138) worden voor voornoemde werkzaamheden regels gesteld die ten doel hebben de werknemers die sloop- of verwijderwerkzaamheden verrichten, een betere bescherming te bieden tegen de bij deze werkzaamheden vrijkomende asbestvezels. Om milieuverontreiniging door asbestvezels bij sloop of verwijderwerkzaamheden te voorkomen zullen nadere regels worden gesteld in het Asbest-sloopbesluit op grond van de Wet milieugevaarlijke stoffen, dat momenteel in voorbereiding is. Met dit Asbest-sloopbesluit, dat aansluit bij het ontwerp-Besluit tot wijziging van het Asbestbesluit Arbeidsomstandighedenwet, wordt mede uitvoering gegeven aan de richtlijn.

Artikel 2

Onder de werking van dit besluit vallen bij voorbeeld bedrijven in de asbestcementindustrie en bedrijven waar frictiematerialen worden geproduceerd of bewerkt.

Artikel 3, eerste lid

Dit betreft het gebruik van asbest. De uitwerpnorm die is gesteld geldt voor de uitmonding van lozingskanalen in de buitenlucht. Het gaat hier dus om diffuse verspreiding via bronafzuiging.

De CRMH stelt een strengere uitwerpnorm voor dan die, gesteld in dit besluit. De normstelling ten aanzien van de hinderwetplichtige inrichtingen in de tot nog toe verleende vergunningen, is sterk wisselend. Thans bestaat nog onvoldoende inzicht in de vraag welke norm in welke gevallen in de praktijk haalbaar is. Daarom is, in afwijking van het voorstel van de CRMH, in artikel 3 van dit besluit, de grenswaarde van 0,1 mg asbest per m³ afvalgas of ventilatielucht, die in elk geval kan worden gehaald, uit de richtlijn overgenomen. Om verontreiniging van het milieu door asbest zoveel mogelijk te voorkomen, moet gebruik worden gemaakt van de best bestaande technieken, met inbegrip van recycling of behandeling, tenzij deze technieken overmatig hoge kosten veroorzaken.

In het derde lid wordt het bevoegd gezag de bevoegdheid gegeven nadere eisen te stellen ten aanzien van de specificering en toepassing van die technieken in het individuele geval. Tevens wordt het bevoegd gezag de bevoegdheid gegeven nadere eisen te stellen waarbij voor de uitwerp van asbest de norm wordt vastgesteld die in het individuele geval met toepassing van de best bestaande technieken, met inbegrip van recycling of behandeling, tenzij deze technieken overmatig hoge kosten veroorzaken, kan worden gehaald.

Artikel 3, tweede lid

Met deze bepaling wordt bereikt dat bestaande strengere normstelling haar geldigheid behoudt.

Artikel 4, eerste lid

Dit lid betreft het werken met asbesthoudende producten. Hieronder wordt verstaan het verrichten van alle andere handelingen dan «het gebruik van asbest», waarbij asbest in het geding is. Dit betreft werkzaamheden van beperkte omvang. Vanuit de Arbeidsomstandighedenwetgeving vindt hiervoor maximale bescherming plaats. Hierbij moet worden gedacht aan afzuiging en opvang van asbestvezels. Als gevolg hiervan wordt het milieu niet noemenswaardig belast. Te denken valt aan het werken met frictiematerialen en aan remvoeringen in garages.

Artikel 6

De in de bijlage beschreven meetmethoden worden toegepast in het kader van de controle op de naleving van de gestelde normen. De keuze wordt gegeven tussen een aantal meetmethoden. Dit zijn de gravimetrische methode, de telbare-vezelmethode of een andere methode met gelijkwaardige uitkomst. Op deze methoden doelt artikel 6.

Artikel 7

De overgangstermijn, waartoe artikel 2a, eerste lid, van de Hinderwet verplicht, kan van beperkte duur blijven omdat de amvb geen directe verandering ten opzichte van de thans gehanteerde technische invulling c.q. voorzieningen inhoudt.

De Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
J. G. M. Alders